

Warszawa, dnia 13 marca 2026 r.

Poz. 331

USTAWA

z dnia 23 stycznia 2026 r.

o zmianie ustawy o funkcjonowaniu banków spółdzielczych, ich zrzeszaniu się i bankach zrzeszających oraz niektórych innych ustaw¹⁾

Art. 1. W ustawie z dnia 7 grudnia 2000 r. o funkcjonowaniu banków spółdzielczych, ich zrzeszaniu się i bankach zrzeszających (Dz. U. z 2025 r. poz. 265 i 1191) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w art. 1:
 - a) w ust. 1 uchyla się pkt 4,
 - b) w ust. 2 skreśla się wyrazy „albo zrzeszenia zintegrowanego, o którym mowa w art. 22o ust. 1”;
- 2) w art. 2:
 - a) pkt 3 otrzymuje brzmienie:

„3) zrzeszeniu – należy przez to rozumieć grupę banków obejmującą bank zrzeszający i bank spółdzielczy lub banki spółdzielcze, które zawarły z bankiem zrzeszającym umowę zrzeszenia;”;
 - b) uchyla się pkt 7;
- 3) w art. 5 w ust. 5 w pkt 4 kropkę zastępuje się średnikiem i dodaje się pkt 5 w brzmieniu:

„5) gdy bank, o którym mowa w ust. 1b, zgodnie ze statutem nie prowadzi działalności na obszarze całego kraju.”;
- 4) w art. 6 w ust. 2a dodaje się zdanie drugie w brzmieniu:

„Zgoda organu zarządzającego systemem ochrony nie jest wymagana w przypadkach, o których mowa w art. 5 ust. 5.”;
- 5) art. 10da otrzymuje brzmienie:

„Art. 10da. Z upływem 5 lat od dnia dokonania przez członka banku spółdzielczego ostatniej czynności prawnej lub czynności faktycznej z bankiem spółdzielczym, bank spółdzielczy może wystąpić o udostępnienie danych z rejestru Powszechnego Elektronicznego Systemu Ewidencji Ludności (PESEL) umożliwiających ustalenie, czy członek banku spółdzielczego żyje, a w przypadku jego śmierci bank może wystąpić do rejestru PESEL o udostępnienie informacji o dacie zgonu albo dacie znalezienia zwłok.”;
- 6) w art. 16:
 - a) ust. 2 i 3 otrzymują brzmienie:

„2. Umowa zrzeszenia jest zawierana według zatwierdzonego przez Komisję Nadzoru Finansowego wzoru umowy dla danego zrzeszenia. Projekt wzoru umowy bank zrzeszający jest obowiązany przedstawić Komisji Nadzoru Finansowego.

¹⁾ Niniejszą ustawą zmienia się ustawy: ustawę z dnia 15 lutego 1992 r. o podatku dochodowym od osób prawnych, ustawę z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Prawo bankowe, ustawę z dnia 28 lutego 2003 r. – Prawo upadłościowe, ustawę z dnia 5 listopada 2009 r. o spółdzielczych kasach oszczędnościowo-kredytowych oraz ustawę z dnia 10 czerwca 2016 r. o Bankowym Funduszu Gwarancyjnym, systemie gwarantowania depozytów oraz przymusowej restrukturyzacji.

3. Komisja Nadzoru Finansowego podejmuje decyzję w sprawie zatwierdzenia wzoru umowy, o którym mowa w ust. 2, w terminie 6 miesięcy od dnia otrzymania jego projektu. Komisja Nadzoru Finansowego odmawia zatwierdzenia wzoru umowy, jeżeli umowa naruszałaby przepisy prawa, interesy klientów albo nie gwarantowałaby bezpieczeństwa środków gromadzonych w bankach będących członkami zrzeszenia.”;

b) po ust. 3 dodaje się ust. 3a i 3b w brzmieniu:

„3a. Zmiana umowy zrzeszenia wymaga zatwierdzenia przez Komisję Nadzoru Finansowego. Bank zrzeszający przedstawia projekt zmiany umowy Komisji Nadzoru Finansowego. Przepis ust. 3 stosuje się odpowiednio.

3b. Umowa zrzeszenia zmieniona zgodnie z ust. 3a wiąże zrzeszony bank i bank zrzeszający.”;

7) po art. 16 dodaje się art. 16a w brzmieniu:

„Art. 16a. 1. Celami zrzeszenia są stworzenie warunków do koordynacji działań, współpracy i wzajemnej pomocy w realizacji działalności statutowej zrzeszonych banków oraz poprawa jakości usług zrzeszonych banków i dostosowanie takich usług do zmieniających się warunków.

2. Sposób realizacji celów zrzeszenia określa umowa zrzeszenia.”;

8) w art. 19 w ust. 2 uchyla się pkt 5;

9) art. 21 otrzymuje brzmienie:

„Art. 21. 1. Organami zrzeszenia są zgromadzenie prezesów i rada zrzeszenia.

2. Zgromadzenie prezesów składa się z prezesa zarządu banku zrzeszającego oraz prezesów zarządów banków spółdzielczych zrzeszonych z bankiem zrzeszającym.

3. Zgromadzenie prezesów, na zasadach określonych w umowie zrzeszenia, decyduje o istotnych sprawach zrzeszenia.

4. Do kompetencji zgromadzenia prezesów należy w szczególności uchwalanie:

- 1) zmian umowy zrzeszenia;
- 2) strategii zrzeszenia.

5. W posiedzeniu zgromadzenia prezesów mogą także brać udział członkowie zarządu kierujący pracami zarządu, w stosunku do których toczy się postępowanie o wyrażenie zgody na powołanie odpowiednio na prezesa zarządu banku spółdzielczego lub prezesa banku zrzeszającego. Osoby te nie posiadają biernego prawa wyborczego do rady zrzeszenia.

6. W skład rady zrzeszenia wchodzi prezes zarządu banku zrzeszającego oraz wybrani przez zgromadzenie prezesów prezesi banków spółdzielczych.

7. Rada zrzeszenia jest organem opiniodawczo-doradczym zrzeszenia.

8. Do kompetencji rady zrzeszenia należy w szczególności opiniowanie:

- 1) zmian umowy zrzeszenia;
- 2) strategii zrzeszenia;
- 3) kierunków wspólnych działań zrzeszenia oraz ich zakresu.

9. Szczegółowy zakres kompetencji, tryb powoływania, odwoływania, liczbę członków i zasady funkcjonowania organów zrzeszenia określa umowa zrzeszenia.”;

10) w art. 22g dodaje się ust. 5–7 w brzmieniu:

„5. Przychody i koszty związane z tworzeniem funduszu pomocowego oraz realizacją jego celu określonego w ust. 1, w szczególności pochodzące z inwestycji wolnych środków funduszu pomocowego oraz z pomocy finansowej udzielonej ze środków funduszu pomocowego, odnosi się bezpośrednio na ten fundusz.

6. Skutki wyceny aktywów nabytych lub powstałych w ramach pomocy finansowej udzielonej ze środków funduszu pomocowego oraz aktywów nabytych lub powstałych w ramach inwestycji wolnych środków funduszu pomocowego odnosi się bezpośrednio na ten fundusz.

7. Pomoc bezzwrotna udzielona ze środków funduszu pomocowego jest ujmowana w ciężar tego funduszu.”;

11) po art. 22g dodaje się art. 22ga w brzmieniu:

„Art. 22ga. 1. Pomoc finansowa udzielana z funduszu pomocowego, o którym mowa w art. 22g ust. 1, może polegać na:

- 1) nabyciu przez bank zrzeszający zarządzający systemem ochrony albo przez jednostkę zarządzającą wierzycelności banku przejmowanego;

- 2) zawarciu przez banki spółdzielcze będące uczestnikami systemu ochrony z bankiem zrzeszającym zarządzającym systemem ochrony albo z jednostką zarządzającą, umowy o przekazywanie temu bankowi zrzeszającemu albo tej jednostce zarządzającej wszystkich świadczeń otrzymywanych przez uczestnika systemu z wierzytelności, z określonej puli wierzytelności lub z określonych wierzytelności (umowa o subpartycypację), w szczególności:
 - a) całości pożytków z wierzytelności,
 - b) kwot głównych z wierzytelności,
 - c) kwot uzyskanych z tytułu realizacji zabezpieczeń wierzytelności – w przypadku gdy zaspokojenie się uczestnika systemu ochrony nastąpiło przez realizację zabezpieczeń.

2. Umowa o subpartycypację nie może zawierać postanowień o odroczeniu zapłaty lub o dokonywaniu zapłaty w ratach za wierzytelności będące jej przedmiotem.

3. Pomoc finansowa, o której mowa w ust. 1, może zostać udzielona wyłącznie w przypadku procesu połączenia banków będących uczestnikami systemu ochrony.

4. Pomoc finansowa, o której mowa w ust. 1, może zostać udzielona:

- 1) w wysokości wartości nominalnej wierzytelności, w tym powyżej ich wartości rynkowej, pod warunkiem uzyskania zgody zgromadzenia uczestników systemu ochrony – w przypadku, o którym mowa w ust. 1 pkt 1 lub 2;
- 2) do wysokości ekspozycji kredytowych według wartości bilansowej brutto banku przejmowanego, które zgodnie z przepisami określającymi zasady tworzenia rezerw na ryzyko związane z działalnością banków zostały zaklasyfikowane do kategorii „poniżej standardu”, „wątpliwe” i „stracone” – w przypadku, o którym mowa w ust. 1 pkt 2.

5. Umowę nabycia wierzytelności oraz umowę o subpartycypację zawiera się w formie pisemnej pod rygorem nieważności.”;

12) w art. 22j w ust. 3 we wprowadzeniu do wyliczenia wyrazy „niebezpieczeństwo zaprzestania regulowania zobowiązań przez” zastępuje się wyrazami „zagrożenie dla bezpiecznego i stabilnego funkcjonowania”;

13) uchyla się rozdział 3b.

Art. 2. W ustawie z dnia 15 lutego 1992 r. o podatku dochodowym od osób prawnych (Dz. U. z 2025 r. poz. 278, z późn zm.²⁾) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 12:

a) w ust. 4 w pkt 15 w lit. c w tiret drugim średnik zastępuje się przecinkiem i dodaje się lit. d w brzmieniu:

„d) przychodów ze zbycia przez bank spółdzielczy będący uczestnikiem systemu ochrony bankowi zrzeszającemu zarządzającemu systemem ochrony albo jednostce zarządzającej systemem ochrony, o których mowa w art. 22d ust. 1 ustawy z dnia 7 grudnia 2000 r. o funkcjonowaniu banków spółdzielczych, ich zrzeszaniu się i bankach zrzeszających (Dz. U. z 2025 r. poz. 265 i 1191 oraz z 2026 r. poz. 331):

- wierzytelności z tytułu kredytów (pożyczek) – do wysokości niespłaconej części udzielonych kredytów (pożyczek),
- praw do strumienia pieniądza w części niewymagalnej wierzytelności z tytułu kredytów (pożyczek) objętych umową o subpartycypację, o której mowa w art. 22ga ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 7 grudnia 2000 r. o funkcjonowaniu banków spółdzielczych, ich zrzeszaniu się i bankach zrzeszających, z zastrzeżeniem ust. 4k;”;

b) po ust. 4j dodaje się ust. 4k w brzmieniu:

„4k. Przychód ze zbycia przez bank spółdzielczy będący uczestnikiem systemu ochrony bankowi zrzeszającemu zarządzającemu systemem ochrony albo jednostce zarządzającej systemem ochrony, o których mowa w art. 22d ust. 1 ustawy z dnia 7 grudnia 2000 r. o funkcjonowaniu banków spółdzielczych, ich zrzeszaniu się i bankach zrzeszających, na podstawie umowy o subpartycypację, o której mowa w art. 22ga ust. 1 pkt 2 tej ustawy, praw do strumienia pieniądza w części wierzytelności z tytułu kredytów (pożyczek) objętych umową o subpartycypację, o której mowa w art. 22ga ust. 1 pkt 2 tej ustawy, powstaje w dacie wymagalności rat kapitałowych tych wierzytelności albo w dacie ich zapłaty, jeżeli zapłata nastąpiła przed upływem terminu wymagalności. Przychodem jest kwota uzyskana z tytułu zbycia praw do strumienia pieniądza w części odpowiadającej udziałowi, jaki stanowi wymagalna lub zapłacona rata kapitałowa w kwocie stanowiącej sumę rat kapitałowych wierzytelności z tytułu kapitałowej części kredytów (pożyczek) objętych umową o subpartycypację, o której mowa w art. 22ga ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 7 grudnia 2000 r. o funkcjonowaniu banków spółdzielczych, ich zrzeszaniu się i bankach zrzeszających.”;

²⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2025 r. poz. 340, 620, 680, 1022, 1074, 1218, 1301, 1426, 1657, 1658, 1804, 1817 i 1846.

- 2) w art. 15 w ust. 1h w pkt 6 kropkę zastępuje się średnikiem i dodaje się pkt 7 i 8 w brzmieniu:
- „7) przekazane bankowi zrzeszającemu zarządzającemu systemem ochrony albo jednostce zarządzającej systemem ochrony, o których mowa w art. 22d ust. 1 ustawy z dnia 7 grudnia 2000 r. o funkcjonowaniu banków spółdzielczych, ich zrzeszaniu się i bankach zrzeszających:
- a) pożyczki z wierzytelności,
 - b) kwoty główne z wierzytelności,
 - c) kwoty uzyskane z tytułu realizacji zabezpieczeń wierzytelności
- objęte umową o subpartycypację, o której mowa w art. 22ga ust. 1 pkt 2 tej ustawy;
- 8) zwrócone przez bank spółdzielczy będący uczestnikiem systemu ochrony bankowi zrzeszającemu zarządzającemu systemem ochrony albo jednostce zarządzającej systemem ochrony, o których mowa w art. 22d ust. 1 ustawy z dnia 7 grudnia 2000 r. o funkcjonowaniu banków spółdzielczych, ich zrzeszaniu się i bankach zrzeszających, kwoty uzyskane ze zbycia temu podmiotowi praw do strumienia pieniądza z wierzytelności z tytułu kredytów (pożyczek) objętych umową o subpartycypację, o której mowa w art. 22ga ust. 1 pkt 2 tej ustawy, w przypadkach gdy następuje zwrotne przeniesienie praw do takich wierzytelności, jeżeli bank spółdzielczy wykazał przychód na podstawie art. 12 ust. 4k i nie zaliczył do kosztów uzyskania przychodów kapitału kredytu (pożyczki) na podstawie pkt 7 lit. b lub c.”;

- 3) w art. 16 po ust. 3g dodaje się ust. 3ga w brzmieniu:

„3ga. W bankach spółdzielczych zaliczone do kosztów uzyskania przychodów rezerwy, o których mowa w ust. 1 pkt 26, oraz odpisy na straty kredytowe, o których mowa w ust. 1 pkt 26c, utworzone na kredyty (pożyczki) objęte umową o subpartycypację, o której mowa w art. 22ga ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 7 grudnia 2000 r. o funkcjonowaniu banków spółdzielczych, ich zrzeszaniu się i bankach zrzeszających, podlegają pomniejszeniu o wartość kwoty ze zbycia praw do strumienia pieniądza z tytułu kredytów (pożyczek) w ramach tej umowy. Rezerwy te i te odpisy na straty kredytowe utworzone na niespłaconą część kredytu (pożyczki) są jednak kosztem uzyskania przychodów w tej części, w jakiej przychody ze zbycia kredytu (pożyczki) na podstawie umowy o subpartycypację, o której mowa w art. 22ga ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 7 grudnia 2000 r. o funkcjonowaniu banków spółdzielczych, ich zrzeszaniu się i bankach zrzeszających, zostały wykazane na podstawie art. 12 ust. 4 pkt 15 lit. d.”.

Art. 3. W ustawie z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Prawo bankowe (Dz. U. z 2026 r. poz. 38 i 176) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w art. 79b:
- a) w ust. 1 uchyla się pkt 6,
 - b) w ust. 3 pkt 3 otrzymuje brzmienie:
„3) w którym przestały być spełniane warunki, o których mowa w ust. 1 pkt 4 i 5 – w przypadku informacji dotyczących spółek i osób, o których mowa w ust. 1 pkt 4 i 5.”;

- 2) w art. 104 w ust. 2 po pkt 9 dodaje się pkt 9a w brzmieniu:

„9a) udzielenie informacji objętych tajemnicą bankową jest niezbędne do zawarcia i wykonania umowy o subpartycypację, o której mowa w art. 22ga ust. 1 pkt 2 ustawy o funkcjonowaniu banków spółdzielczych, ich zrzeszaniu się i bankach zrzeszających;”;

- 3) w art. 141o w ust. 1 zdanie pierwsze otrzymuje brzmienie:

„Komisja Nadzoru Finansowego może udzielić zgody na sporządzenie grupowego planu naprawy banków należących do systemu ochrony, o którym mowa w art. 22b ust. 1 ustawy o funkcjonowaniu banków spółdzielczych, ich zrzeszaniu się i bankach zrzeszających, przez bank zrzeszający, o którym mowa w art. 22d ust. 1 pkt 1 tej ustawy, albo jednostkę zarządzającą, o której mowa w art. 22d ust. 1 pkt 2 tej ustawy, w przypadku banków spełniających wymogi określone w art. 113 ust. 7 rozporządzenia nr 575/2013 lub trwale powiązanych z organem centralnym, o którym mowa w art. 10 ust. 1 tego rozporządzenia, na ich wniosek.”.

Art. 4. W ustawie z dnia 28 lutego 2003 r. – Prawo upadłościowe (Dz. U. z 2025 r. poz. 614, 1085, 1170 i 1172) art. 65a otrzymuje brzmienie:

„Art. 65a. 1. W skład masy upadłości upadłego będącego stroną umowy o subpartycypację, o której mowa w art. 183 ust. 4 ustawy z dnia 27 maja 2004 r. o funduszach inwestycyjnych i zarządzaniu alternatywnymi funduszami inwestycyjnymi (Dz. U. z 2026 r. poz. 60 i 176), lub umowy o subpartycypację, o której mowa w art. 22ga ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 7 grudnia 2000 r. o funkcjonowaniu banków spółdzielczych, ich zrzeszaniu się i bankach zrzeszających (Dz. U. z 2025 r. poz. 265 i 1191 oraz z 2026 r. poz. 331), nie wchodzi wierzytelności będące przedmiotem tej umowy.

2. Fundusz wierzytelności albo bank zraszający zarządzający systemem ochrony albo jednostka zarządzająca systemem ochrony, o których mowa w art. 22d ust. 1 ustawy z dnia 7 grudnia 2000 r. o funkcjonowaniu banków spółdzielczych, ich zrzeszaniu się i bankach zrzeszających, wstępuje w prawa upadłego z tytułu wierzytelności, o których mowa w ust. 1, oraz zabezpieczeń tych wierzytelności.

3. Syndyk przekazuje funduszowi wierzytelności albo bankowi zrzeszającemu zarządzającemu systemem ochrony albo jednostce zarządzającej systemem ochrony, o których mowa w art. 22d ust. 1 ustawy z dnia 7 grudnia 2000 r. o funkcjonowaniu banków spółdzielczych, ich zrzeszaniu się i bankach zrzeszających, świadczenia otrzymane od dłużników z tytułu wierzytelności, o których mowa w ust. 1, oraz dłużników z tytułu zabezpieczeń tych wierzytelności.”.

Art. 5. W ustawie z dnia 5 listopada 2009 r. o spółdzielczych kasach oszczędnościowo-kredytowych (Dz. U. z 2025 r. poz. 379, 820, 1069, 1170 i 1191) w art. 55 dodaje się ust. 5–7 w brzmieniu:

„5. Przychody i koszty związane z realizacją celu funduszu stabilizacyjnego, w szczególności pochodzące z inwestycji wolnych środków funduszu stabilizacyjnego oraz ze wsparcia finansowego udzielonego ze środków funduszu stabilizacyjnego, odnosi się bezpośrednio na ten fundusz.

6. Skutki wyceny aktywów nabytych lub powstałych w ramach wsparcia finansowego ze środków funduszu stabilizacyjnego oraz aktywów nabytych lub powstałych z inwestycji, o których mowa w ust. 3, odnosi się bezpośrednio na ten fundusz. Kwotę, która przewyższa wysokość funduszu stabilizacyjnego, ujmuje się w ciężar kosztów Kasy Krajowej.

7. Wsparcie bezzwrotne udzielone ze środków funduszu stabilizacyjnego jest ujmowane w ciężar tego funduszu.”.

Art. 6. W ustawie z dnia 10 czerwca 2016 r. o Bankowym Funduszu Gwarancyjnym, systemie gwarantowania depozytów oraz przymusowej restrukturyzacji (Dz. U. z 2025 r. poz. 643, 1069 i 1844 oraz z 2026 r. poz. 176) w art. 160:

- 1) w ust. 1 skreśla się wyrazy „, , umowę zrzeczenia zintegrowanego”;
- 2) w ust. 3 skreśla się wyrazy „, , umowę zrzeczenia zintegrowanego”;
- 3) w ust. 4 wyrazy „art. 22j, art. 22l, art. 22o ust. 3 oraz art. 22w” zastępuje się wyrazami „art. 22j oraz art. 22l”.

Art. 7. 1. Umowa zrzeczenia, o której mowa w art. 16 ust. 1 ustawy zmienianej w art. 1, zawarta przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy obowiązuje do dnia podpisania umowy zrzeczenia zgodnie z przepisami ustawy zmienianej w art. 1, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, przy czym do umowy zrzeczenia zawartej przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy stosuje się przepisy dotychczasowe.

2. Bank zraszający jest obowiązany przedstawić Komisji Nadzoru Finansowego projekt wzoru umowy zrzeczenia zgodnie z art. 16 ust. 2 ustawy zmienianej w art. 1, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, w terminie 3 miesięcy od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy.

Art. 8. Organy, o których mowa w art. 21 ust. 1 ustawy zmienianej w art. 1, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, ustanawia się w terminie 3 miesięcy od dnia zatwierdzenia wzoru umowy zrzeczenia zgodnie z przepisami ustawy zmienianej w art. 1, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą.

Art. 9. W przypadku wystąpień, o których mowa w art. 22j ust. 3 pkt 1 ustawy zmienianej w art. 1, oraz skarg, o których mowa w art. 22j ust. 3 pkt 2 ustawy zmienianej w art. 1, złożonych i nierozpatrzonych przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy stosuje się przepisy art. 22j ust. 3 ustawy zmienianej w art. 1, w brzmieniu dotychczasowym.

Art. 10. Ustawa wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej: *K. Nawrocki*